

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

για την προώθηση θεμάτων περιφερειακής πολιτικής
στο Κοινοτικό επίπεδο, κατά την περίοδο 1981-84

ΑΘΗΝΑ, Ιούλιος 1984

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

Πρωώθηση θεμάτων με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της Κοινότητας:

- 2.1. Εφαρμογή του Κανονισμού 724/75 (ΕΤΠΑ)
- 2.2. Δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων
- 2.3. Ενέργειες για την εξασφάλιση χρηματοδότησης από το νέο χρηματοδοτικό όργανο (NIC).

Προσπάθειες για τη βελτίωση των όρων ένταξης της χώρας μας στην ΕΟΚ.

- 3.1. Αναθεώρηση Κανονισμού 724/75
- 3.2. Χρηματοδότηση Ελληνικών Προγραμμάτων από το "εκτός ποσόστωσης" τμήμα του ΕΤΠΑ.
- 3.3. Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα (ΟΔΜΠ).
- 3.4. Προπαρασκευαστικές ενέργειες για την εφαρμογή των ΜΟΠ.

Λοιπές δραστηριότητες

Εισαγωγή

Οι δραστηριότητες των υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για την προώθηση θεμάτων περιφερειακής πολιτικής σε κοινοτικό επίπεδο, μπορούν να χωρισθούν σε δύο βασικές κατηγορίες.

Η πρώτη κατηγορία αφορά στις ενέργειες για την εφαρμογή υφιστάμενων κοινοτικών κανονισμών, που προβλέπουν την χορήγηση ενισχύσεων για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης, καθώς και στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων άντλησης συναλλαγματικών πόρων από τα διάφορα χρηματοδοτικά όργανα.

Ειδικότερα, στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν από ελληνικής πλευράς για την άντληση του μεριδίου της χώρας μας από τους πόρους του Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, με βάση τον Κανονισμό 724/75. Περιλαμβάνονται, επίσης, οι ενέργειες για την εξασφάλιση δανειακών κεφαλαίων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Νέο Χρηματοδοτικό Μέσο (NIC), για τη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων και έργων υποδομής σε περιφερειακό επίπεδο. Τα θέματα αυτά θα αναλυθούν διεξοδικά στο δεύτερο τμήμα της Έκθεσης.

Η δεύτερη κατηγορία δραστηριοτήτων αναφέρεται στις προσπάθειες για τη διεύρυνση των προοπτικών αποκόμισης ωφελειών για την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης, και γενικότερα στη βελτίωση των όρων ένταξης της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Συγκεκριμένα, σε σχέση με τα θέματα αυτά οι υπηρεσίες μας απασχολήθηκαν με την προώθηση των ελληνικών θέσεων στα πλαίσια της αναθεώρησης του Κανονισμού 724/75/ΕΤΠΑ και την εξασφάλιση χρηματοδότησης ελληνικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης από το "εκτός ποσοτώσεων" τμήμα του ΕΤΠΑ, με την ψήφιση των απαραίτητων ειδικών κανονισμών. Ένα σημαντικό θέμα που απασχόλησε τις υπηρεσίες μας, επίσης, ήταν η προώθηση των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την θέσπιση των ολοκληρωμένων Μεσογειακών Προγραμμάτων. Παράλληλα, οι υπηρεσίες μας είχαν την ευθύνη για την κατάρτιση, τον συντονισμό των ελληνικών φορέων και την υποστήριξη σε κοινοτικό επίπεδο των πειραματικών προγραμμάτων (PILOT PROJECTS), που αφορούν στις προπαρασυσταστικές ενέργειες για την εφαρμογή των ΟΜΠ. Περισσότερες λεπτο-

μέρειες για τις ενέργειες αυτές θα αναφερθούν στο τρίτο τμήμα της Έκθεσης.

Στο τέταρτο τμήμα της Έκθεσης θα περιγραφούν ορισμένες δραστηριότητες των υπηρεσιών μας, που περιλαμβάνονται στο γενικό πλαίσιο προώθησης θεμάτων περιφερειακής πολιτικής, όπως είναι:

- η σύνταξη προτάσεων για τη χρηματοδότηση μελετών ανάπτυξης των ελληνικών περιφερειών.
- η διατύπωση απόψεων για το πρόβλημα της αύξησης των
- η συμμετοχή στην οργάνωση σεμιναρίων εκπαίδευσης και ενημέρωσης του προσωπικού δημοσίων υπηρεσιών σε κοινοτικά θέματα,
- κλπ.

Προώθηση θεμάτων με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της ΕΟΚΚ

2.1. Εφαρμογή του Κανονισμού 724/75 ΕΤΠΑ

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης έχει αποκλειστικό αντίκειμενο τη συμβολή της Κοινότητας στην ανάπτυξη των μειονοτικών περιοχών των Κρατών-Μελών. Για το σκοπό αυτό το ΕΤΠΑ υποστηρίζει χρηματοδοτικά της προσπάθειες που αναλαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο για την περιφερειακή ανάπτυξη της κάθε περιοχής, με επιχορήγηση των παραγωγικών επενδύσεων στους τομείς Βιομηχανίας, Βιοτεχνίας και Τουρισμού, καθώς και των επενδύσεων σε έργα υποδομής, που εξυπηρετούν τις πιο πάνω δραστηριότητες.

Με την ένταξη στην Κοινότητα είχε καθοριστεί, ότι η χώρα μας δικαιούται το 13% των πιστώσεων από το "εντός ποσοτώσεων" τμήμα του Ταμείου, που απορροφά το 95% των συνολικών πόρων του. Έτσι, το συνολικό ποσό που αντιστοιχούσε στη χώρα μας, με βάση ^{του} Προϋπολογισμό του "εντός ποσοτώσεων" τμήματος του ΕΤΠΑ, από το 1981 μέχρι σήμερα, εμφανίζεται ως εξής:

Πίνακας 1

Ελληνικό Μερίδιο από τις πιστώσεις του
εντός ποσοτώσεων τμήματος του ΕΤΠΑ, 1981-84

Έτος	Πιστώσεις ΕΤΠΑ (εντός ποσοτώσεων) σε εκ. ECUS	Μερίδιο Ελλάδας		ποσοστό % Ελλην. Μεριδίου
		σε εκ. ECUS	σε δραχ. δραχ.	
1981	1463	190,2	111,5	13
1982	1669	217,0	113,6	13
1983	1909,5	248,2	120,0	13
1984	2033	264,3	124,0	13

Σημείωση: Η μετατροπή του ελληνικού μεριδίου σε δραχ. έγινε με βάση τις ισοτιμίες των αντιστοιχών ετών.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο αντικειμενικός στόχος των αρμοδίων υπηρεσιών του ΥΠΕΘΟ ήταν η προετοιμασία και η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την απορρόφηση των πιστώσεων που αναλογούσαν στη χώρα μας. Οι σχετικές ενέργειες μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

α. Υποβολή και έγκριση αιτήσεων χρηματοδότησης

Στις ενέργειες αυτές περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στάδια:

- συγκέντρωση, επεξεργασία και αξιολόγηση των προτάσεων των διαφόρων φορέων (Υπουργεία, Νομαρχίες, Οργανισμοί, Δημόσιες Επιχειρήσεις) για τα έργα που εκτελούν και μπορούν να τύχουν κοινοτικής ενίσχυσης.
- σύνταξη των αιτήσεων και σχετικών εκθέσεων και υποβολή τους στο ΕΤΠΑ.
- υποστήριξη των αιτήσεων στην Επιτροπή Περιφερειακής Πολιτικής (REGIONAL POLICY COMMITTEE) και τη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου (FUND COMMITTEE).

Οι προετοιμασίες για την σύνταξη των πρώτων αιτήσεων χρηματοδότησης έργων από το ΕΤΠΑ άρχισαν τον Ιούλιο του 1980. Μέχρι σήμερα, η πορεία υποβολής και έγκρισης των αιτήσεων αυτών εμφανίζεται στο παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 2

Πορεία υποβολής και έγκρισης αιτήσεων
για τη χρηματοδότηση έργων από το ΕΤΠΑ

Ετος Υποβολής αιτήσεων	Αριθμός Αιτήσεων	Μερίδιο έτους	Συνολικός Προϋπολογ. έργων εκ. ECUS	Κοινοτική Συμμετοχή εκ. ECUS	Χρόνος έγκρισης αιτήσεων
1981	76	1981-82	74,0	25,6	Φεβρ.-Ιουν.-Δεκ. & Ιούνιος 1982
1982	40	1983	41,0	13,0	Ιουλ.-Νοεμβ. 1982
1983	87	Υπολ. 1983 1984	98,7	36,0	Μαΐος-Ιουλ. Νοεμ. 1982
1984*	48	1985	52,0	19,0	Απρίλιος 1984

Μέχρι τέλος Ιουνίου 1984

Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι η κάλυψη του ελληνικού μεριδίου για τα έτη 1981 και 1982 ολοκληρώθηκε με την υποβολή 76 αιτήσεων χρηματοδότησης που εγκρίθηκαν περιοδικά στις συνεδριάσεις των αρμοδίων Κοινοτικών Επιτροπών Φεβρουαρίου-Ιουνίου-Δεκεμβρίου 1981 και Ιουνίου 1982.

Μέσα στο 1982 υποβλήθηκαν 40 αιτήσεις για χρηματοδότηση έργων συνολικού προϋπολογισμού 41 δισ. δρχ., με αντίστοιχη αιτούμενη συμμετοχή της Κοινότητας 13,3 δισ. δρχ. Οι αιτήσεις αυτές εγκρίθηκαν στις συνεδριάσεις Ιουλίου και Νοεμβρίου 1982, καλύπτοντας έτσι ποσοστό 66,0 % περίπου του μεριδίου μας για το 1983.

Το 1983 υποβλήθηκαν 87 αιτήσεις για χρηματοδότηση έργων συνολικού προϋπολογισμού 98,7 δισ. δρχ. με αιτούμενη κοινοτική συμμετοχή 36 δισ. δρχ. Οι αιτήσεις αυτές κάλυπταν το υπόλοιπο του μεριδίου μας για το 1983 και το σύνολο του μεριδίου 1984. Από τις αιτήσεις αυτές μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί έργα συνολικού προϋπολογισμού 83,5 δισ. δρχ., με αντίστοιχη κοινοτική συμμετοχή 29,8 δισ. δρχ., ενώ οι υπόλοιπες προβλέπεται να εγκριθούν στην συνεδρίαση Επιτροπής Ιουλίου 1984.

1

Τέλος, μέχρι τον Ιούνιο 1984, υποβλήθηκαν στο ΕΤΠΑ 48 αιτήσεις για χρηματοδότηση έργων, συνολικού προϋπολογισμού 52 δισ. δραχ., με αιτούμενη κοινοτική συμμετοχή 19 δισ. δραχ., για την προδύεση μέρους του μεριδίου 1985. Οι αιτήσεις αυτές προβλέπεται να συζητηθούν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Ιουλίου και Δεκεμβρίου 1984.

Από πλευράς σύνθεσης των έργων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις, παρατηρούνται τα εξής :

Πίνακας 3

Κατηγορία Έργων που ενισχύονται
από το ΕΤΠΑ
(Στοιχεία Προϋπολογισμών Έργων)

(σε δισ. δραχ..)

Κατηγορία έργων	1981	1982	1983	1984 *
1. Έργα υποδομής ΠΔΕ	38,6	16,5	26,4	25,66
2. Επενδύσεις Παραλλήλων Φορέων (ΔΕΗ, ΟΤΕ, κλπ.)	31,8	17,6	51,5	25,55
3. Παραγωγικές Επενδύσεις (Αναπτ. Νόμοι 1116/81, 1262/82)	3,8	6,9	5,6	0,18
ΣΥΝΟΛΟ	74,2	41,0	83,5	51,39

* Για το 1984 αναφέρονται στοιχεία αιτήσεων που υποβλήθηκαν μέχρι τον Ιούνιο και τελούν υπό έγκριση.

Είναι φανερό απ' τα στοιχεία αυτά, ότι οι παραγωγικές επενδύσεις που υποβάλλονται με βάση τους αναπτυξιακούς νόμους, καλύπτουν ένα πολύ μικρό ποσοστό του συνόλου των έργων. Ειδικά για το 1981, ο λόγος ήταν ότι είχαν σταλεί επενδύσεις που είχαν υπαχθεί στους αναπτυξιακούς νόμους 289/76 και 849/78, οι οποίοι παρουσίαζαν προβλήματα εναρμόνισης με τον Κκανονισμό 724/75 του ΕΤΠΑ.

Με την εφαρμογή των Ν. 1116/81 και 1262/82, που θέσπισαν την πληρωμή άμεσης κρατικής βοήθειας (grant), ένα μεγάλο πρόβλημα για την απορρόφηση πόρων του ΕΤΠΑ από παραγωγικές επενδύσεις έχει λυθεί. Παραμένουν, όμως, πολλές ακόμη διαδικαστικές και αντικειμενικές δυσκολίες που εμποδίζουν τη βελτίωση της επίδοσης των ενισχύσεων ΕΤΠΑ για παραγωγικές επενδύσεις.

β. Είσπραξη εγκριθέντων κονδυλίων

Η ενέργεια αυτή συνεπάγεται την έγκαιρη και προσεχτική παρακολούθηση της πορείας εκτέλεσης των έργων, που εγκρίθηκαν για επιδότηση, ώστε να υποβληθούν αντίστοιχα οι σχετικές αιτήσεις εκταμίευσης από την Κοινότητα των δικαιωμένων ποσών.

Οι πληρωμές του Ταμείου προς την Ελλάδα, σε σύγκριση με τις συνολικές πληρωμές προς τα Κ-Μ, στην διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, παρουσιάζουν την παρακάτω εικόνα :

Πίνακας 4
Πληρωμές του ΕΤΠΑ προς την Ελλάδα

Έτος	Συνολικές πληρωμές ΕΤΠΑ σε εκατ. ECU	Πληθωρισμός στην Ελλάδα		Ποσοστό (%) στις συνολικές πληρωμές
		σε εκατ. ECU	σε δισ. δρχ.	
1981	791,4	122	7,5	15,4
1982	950,7	152,4	9,8	16,0
1982	1246,6	214,6	16,8	17,2

Από τα στοιχεία του Πίνακα 4 είναι σαφές ότι η απορρόφηση πόρων από το ΕΤΠΑ γίνεται με ταχύτερο τρόπο σε σύγκριση με τις άλλες χώρες, αφού το ποσοστό των πληρωμών προς τη χώρα μας είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό του μεριδίου μας στις συνολικές πιστώσεις του Ταμείου.

Αναλυτικότερα, μέσα στο 1981, εισπράχθηκαν 7,5 δισ. δρχ., που κάλυψαν περίπου 65% του δικαιούμενου μεριδίου για τον ίδιο χρόνο. Κατά το 1982, εισπράχθηκαν 9,8 δισ. δρχ., που κάλυψαν το υπόλοιπο του μεριδίου 1981 και μέρος του μεριδίου 1982.

Κατά το 1983 εισπράχθηκαν 16,8 δισ. δρχ., που κάλυπταν κυρίως υπόλοιπα του μεριδίου 1982 και μέρος του μεριδίου 1983. Το υπόλοιπο της βοήθειας του μεριδίου 1982 θα αποδοθεί με το κλείσιμο των έργων, που πραγματοποιείται στην παρούσα φάση.

Τέλος, κατά το 1984, έχουν εισπραχθεί μέχρι τώρα 7,8 δισ. δρχ. και προβλέπεται μέχρι τον Δεκέμβριο να πραγματοποιηθούν έσοδα της τάξης των 20 δισ. δρχ.

Προετοιμασία ελέγχων

Πρέπει να σημειωθεί κατ'αρχήν ότι οι έλεγχοι πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία των Κοινοτικών Υπηρεσιών και έχουν σκοπό την διαπίστωση της εκτέλεσης των έργων που επιδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Οι έλεγχοι αυτοί άρχισαν από τον πρώτο χρόνο και η πορεία τους μέχρι σήμερα διαμορφώνεται ως εξής :

Πίνακας 5

Έλεγχοι Κοινοτικών Υπηρεσιών στην Ελλάδα
για τα επιτιοδούμενα έργα ΕΤΠΑ

Έτος	Αριθμός Ελέγχων	Περιοχές	Κοινοτική Υπηρεσία Ελέγχου
1981	1	Κρήτη	XVI DDG
1982	3	Πελοπόννησος-Θεσσαλία	XVI DDG
		Κυκλάδες-Μακεδονία	XX DDG
		Λέσβος	Ελεγκτικό Συνέδριο
1983	5	Σάμος-Χίος-Θεσσαλία	XVI DDG
		Ήπειρος	XX DDG
		Μακεδονία-Σάμος-Χίος	Ελεγκτικό Συνέδριο
1984	3	Μακεδονία	XVI DDG
		Πελοπόννησος	XX DDG
		Κρήτη	Ελεγκτικό Συνέδριο

Πρέπει να αναφερθεί ότι σε όλες τις περιπτώσεις οι κοινοτικοί έλεγχοι διαπίστωσαν την καλή πορεία της εκτέλεσης των έργων, που επιχορηγεί το ΕΤΠΑ, πλην ελαχίστων περιπτώσεων που σημειώθηκαν μικρές ανωμαλίες οφειλόμενες σε τυχαία και απρόβλεπτα περιστατικά.

2.2. Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χορηγεί δάνεια για την κατασκευή έργων υποδομής που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη των λιγό-

ερο αναπτυγμένων περιοχών της Κοινότητας (συγκοινωνίες, αρδεύσεις, αποχετεύσεις, τηλεπικοινωνίες, κλπ.), για την παραγωγή και εξοικονόμηση ενέργειας, τον περιορισμό της μόλυνσης του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη της Βιομηχανίας -- Βιοτεχνίας.

Για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση της σημαντικής αυτής πηγής συλλήψεως συναλλαγματικών πόρων, η Δ/νση Β' Δημοσίων Επενδύσεων έχει αναλάβει τον συντονισμό των απαιτούμενων ενεργειών, την διαμαρτυρητική υποστήριξη και την ρύθμιση επαφών των ενδιαφερομένων για δανειοδότηση ελληνικών φορέων με τις υπηρεσίες της Ε.Τ.Ε. Ειδικότερα, η δραστηριότητα της υπηρεσίας σ' αυτόν τον τομέα πραγματοποιείται με τους παρακάτω τρόπους :

- α. Δάνεια για έργα Δημοσίων Επενδύσεων. Κανονίζονται οι επαφές των ενδιαφερομένων Υπουργείων και της ΕΤΕ, συντάσσονται και υποβάλλονται οι αιτήσεις δανεισμού, μαζί με τις απαραίτητες σχετικές εκθέσεις και δικαιολογητικά και κινείται η διαδικασία εξουσιοδότησης του Υπουργείου Εξωτερικών προς τον Υπουργό, που θα υπογράψει το δάνειο. Η υπηρεσία τηρεί αρχείο με όλα τα λογιστικά στοιχεία των δανείων αυτής της κατηγορίας.
- β. Δάνεια Επενδύσεων Παραλλήλων Φορέων (ΔΕΗ, ΟΤΕ, Τράπεζες, κλπ.)
Η υπηρεσία μας κινεί τη διαδικασία για την σύμφωνη γνώμη της Κυβέρνησης (υπογραφή Υπουργού ΥΠΕΘΟ) στις αιτήσεις δανειοδότησης που υποβάλλουν οι επί μέρους φορείς, καθώς επίσης και τη διαδικασία για την παροχή εγγυήσεων συναλλαγματικού κινδύνου από το Υπουργείο Οικονομικών.
- γ. Δάνεια Ιδιωτικών Επενδύσεων. Κινείται η διαδικασία για την σύμφωνη γνώμη της Κυβέρνησης (υπογραφή Υπουργού ΥΠΕΘΟ).

Παρατηρείται ότι η χορήγηση δανείων της ΕΤΕ προς ελληνικούς φορείς εξήθησε σημαντικά κατά τα τελευταία χρόνια. Ειδικά στην περίπτωση δανείων για έργα δημοσίων επενδύσεων, η εικόνα παρουσιάζεται ως εξής :

Δάνεια ΕΤΕ για Δημόσιες Επενδύσεις

1981	2.680 εκατ. δρχ.
1982	7.050 " "
1983	10.050 " "
1984*	1.515 " "

* Για το 1984 τα στοιχεία μας αφορούν την περίοδο από 1.1. μέχρι 30.6.1984. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της υπηρεσίας μας, μέχρι το τέλος του έτους, θα χορηγηθούν ακόμη δάνεια ύψους 8.450 εκατ. δρχ.

2.3. Ενέργειες για την εξασφάλιση χρηματοδότησης από το Νέο

● Χρηματοδοτικό Όργανο (NIC)

Η Υπηρεσία Περιφερειακής Πολιτικής του ΥΠΕΘΟ είχε αναλάβει αρχικά να ενημερώσει τους ελληνικούς φορείς (Υπουργεία—Οργανισμούς—ΟΤΤΑ κλπ.) για τους στόχους, τη διαδικασία, τον τρόπο χρηματοδότησης και γενικά τη χρησιμότητα του νέου χρηματοδοτικού οργάνου (NIC).

Σε ανταπόκριση της πιο πάνω ενημέρωσης, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από τρεις ελληνικούς φορείς για τη σύναψη δανείων με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα, τμήμα NIC. Συγκεκριμένα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠ&Δ) ενδιαφέρθηκε για τη σύναψη δανείου 240 εκατ. ECU, για την χρηματοδότηση έργων υποδομής που εκτελούν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης ακολούθησε η διαδικασία εξέτασης και επεξεργασίας των αιτημάτων δανειοδότησης, που υπέβαλλαν οι ΟΤΑ, με συμμετοχή εκπροσώπων της ΕΤΕ, του ΤΠ&Δ, του ΥΠΕΘΟ και του Υπουργείου Εσωτερικών. Τελικώς αποφασίσθηκε η σύναψη του συνολικού δανείου των 240 εκατ. ECU να γίνει σε τρία τμήματα, το πρώτο τμήμα του οποίου θα ήταν ύψους 5 δισ. δρχ., για τη χρηματοδότηση έργων βασικής υποδομής, συνολικού προϋπολογισμού 10 δισ. δρχ. (δηλαδή, χρηματοδότηση από ΕΤΕ μέσω ΤΠ&Δ κατά 50%). Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε στις 10.10.1983.

Η δεύτερη περίπτωση που προώθησε η υπηρεσία μας στο NIC αφορούσε αίτημα δανειοδότησης των Ελληνικών Σιδηροδρόμων (ΟΣΕ) με ποσό

διο. δρχ. για τη χρηματοδότηση έργων, με συνολικό προϋπολογισμό
διο. δρχ., όπως τα εξής :

- α. Σιδηροδρομικές συνδέσεις βιομηχανικών και λοιπών εγκα-
ταστάσεων.
- β. Εκσυγχρονισμός και ηλεκτροδότηση γραμμής Ειδομένης.
- γ. Διαπλάτυνση της σιδηροδρομικής γραμμής Παλαιοφαροάλων-
Καλαμπάκας.

Το πάνω αίτηση βρίσκεται στο σπάζιο της επεξεργασίας και
πλήρωσης των σχετικών φακέλων με τα απαραίτητα τεχνικο-
οικονομικά στοιχεία.

Επίσης, η τρίτη περίπτωση που απασχόλησε την υπηρεσία μας για
οικονομική βοήθεια από ΕΤΕ (Τμήμα ΝΙC) αφορούσε αίτημα του Υπουργείου
Εργασίας και Πρόνοιας για χρηματοδότηση της αντικατάστασης μηχανών
παραγωγής με ηλιακά συστήματα σε διάφορα Νοσοκομεία της χώρας.
Ωστόσο, η ΕΤΕ δεν χρηματοδοτεί, απευθείας, έργα μικρού
προϋπολογισμού, αποφασίστηκε όπως για σχετικά αιτήματα να ικανο-
ποιηθούν με χρηματοδότηση από το ΤΠ&Δ.

3.- Προσπάθειες για τη βελτίωση των όρων ενταξης της χώρας μας στην ΕΟΚ.

Στο τμήμα αυτό περιγράφονται συνοπτικά οι δραστηριότητες των υπηρεσιών μας για την προώθηση των παρακάτω θεμάτων:

- Αναθεώρηση Κανονισμού 724/75 ΕΤΠΑ
- Χρηματοδότηση Προγραμμάτων από το "εκτός ποσοστωσης" τμήμα του ΕΤΠΑ
- Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα (ΟΜΠ)
- Προπαρασκευαστικές ενέργειες για την εφαρμογή των ΟΜΠ (Pilot Projects).

3.1. Αναθεώρηση του Κανονισμού 724/75 ΕΤΠΑ

Ύστερα από σχετική απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών, η Επιτροπή της Κοινότητας παρουσίασε στις 25.10.1981 τις προτάσεις της για την αναθεώρηση του Κανονισμού Λειτουργίας του ΕΤΠΑ.

Τα βασικά σημεία της νέας πρότασης ήταν:

- Η διαμόρφωση νέων ποσοστών συμμετοχής των Κ-Μ στους πόρους του Ταμείου, τμήμα "εντός ποσοτώσεων", έχοντας για βάση την ανάγκη γεωγραφικής συγκέντρωσης των πόρων, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους στην προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης.
- Κατανομή των συνολικών πόρων του Ταμείου μεταξύ των "εντός" και "εκτός" ποσοτώσεων Τμημάτων.
- Ο συντονισμός των περιφερειακών πολιτικών των Κ-Μ.
- η χρηματοδότηση προγραμμάτων, παράλληλα με τη χρηματοδότηση μεμονομένων έργων.
- ο καθορισμός λίστας των δικαιουμένων χρηματοδότησης έργων υποδομής,
- η διαδικασία λήψης των αποφάσεων.

Είναι προφανές, ότι τα πιο πάνω θέματα παρουσίαζαν για τη χώρα μας ζωηρό ενδιαφέρον. Στις πολύμηνες διαπραγματεύσεις που ακολούθησαν, οι υπηρεσίες μας κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπά-

θεια για τη βελτίωση των ελληνικών θέσεων και μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι προσπάθειες αυτές απέδωσαν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Ήδη ο νέος Κανονισμός του ΕΤΠΑ έχει ψηφισθεί και προβλέπεται να τεθεί σε ισχύ από 1.1.1985.

Τα κυριώτερα σημεία του νέου Κανονισμού που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τη χώρα μας είναι τα εξής:

- α. Η εφαρμογή συστήματος ψαλίδας με εγγυημένο κατώτατο όριο συμμετοχής των Κ.Μ. στους πόρους του Ταμείου. Ειδικά για την Ελλάδα εξασφαλίσθηκε κατώτατο όριο συμμετοχής 12,35%, δηλαδή όσο ήταν και πριν, το οποίο όμως μπορεί να αυξηθεί μέχρι ανώτατο όριο 15,76%.
- β. Πειραματικό στάδιο για την εφαρμογή της χρηματοδότησης προγραμμάτων με δεσμευμένο ποσοστό 15% των πιστώσεων που χορηγούνται από το ΕΤΠΑ, μετά τα πέντε πρώτα χρόνια εφαρμογής του νέου Κανονισμού του νέου Κανονισμού.
- γ. Υιοθέτηση ειδικής πλειοψηφίας για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα κοινοτικά προγράμματα.
- δ. Αύξηση της κοινοτικής συμμετοχής 67% χρηματοδότηση έργων υποδομής και παραγωγικών επενδύσεων.
- ε. Υιοθέτηση αρνητικού καταλόγου χρηματοδοτούμενων έργων υποδομής. Εδώ πρέπει να σημειωθεί, σαν σημαντική επιτυχία, η αποδοχή του ελληνικού αιτήματος να μπορούν να χρηματοδοτηθούν, αποκλειστικά για τη χώρα μας, τα έργα κοινωνικής υποδομής (νοσοκομεία, σχολεία κ.λ.π.) που εκτελούνται εκτός της περιοχής Αθηνών.

3.2.- Χρηματοδότηση Ελληνικών Προγραμμάτων από το "εκτός ποσοστώσεων" τμήμα του ΕΤΠΑ.

Μετά την υποβολή σχετικών ελληνικών αιτημάτων και τη σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στις 18 Ιανουαρίου 1984 ψηφίσθηκαν από το Συμβούλιο Κανονισμοί (ΕΟΚ) 215 και 218, που αφορούν στην ανάληψη ειδικών κοινοτικών ενεργειών για την συμ-

... ελληνικών περιφερειών και θα χρη-

τοδοτηθούν από τις πιστώσεις του "εκτός ποσοτώσεων" Τμήματος
υ ΕΤΠΑ.

Πιο συγκεκριμένα, ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 215/84 αποτελεί ου-
αστικά επέκταση στα ελληνικά νησιά του Καν. 2615/80, που αφο-
την ανάληψη ειδικής κοινοτικής ενέργειας για την συμβολή
την ανάπτυξη ορισμένων γαλλικών και ιταλικών περιφερειών στο
αίσιο της διεύρυνσης της Κοινότητας. Πέρα όμως από τις προβλε-
μενες παρεμβάσεις για τις γαλλικές και τις ιταλικές περιοχές
ενίσχυση ΜΜΕ - Βιοτεχνίας, τουρισμός μικρής κλίμακος κ.λ.π.)
ελληνικά νησιά θα επωφεληθούν από μέτρα που αποβλέπουν στη
ελτίωση των συγκοινωνιών με την ηπειρωτική Ελλάδα, την κατα-
ευή εγκαταστάσεων αφαλάτωσης νερού και την προστασία του πε-
βάλλοντος.

Ο δεύτερος Κανονισμός (ΕΟΚ 228/84) τροποποιεί τον Κανο-
ισμό 2618/80 που αναφέρεται στην ανάληψη ειδικής κοινοτικής
νέργειας για τη συμβολή στη βελτίωση της ασφάλειας των προμη-
ειών σε ενέργεια ορισμένων περιφερειών της Κοινότητας, προκει-
ένου να επωφεληθούν απ' αυτήν και τα ελληνικά νησιά. Έτσι, με
την ενέργεια αυτή επιδιώκεται η βελτίωση του εφοδιασμού των
ησιών σε ενέργεια, με την καλύτερη χρησιμοποίηση νέας τεχνολο-
ίας στον τομέα της υδροηλεκτρικής ενέργειας και των εναλλακτι-
ών πηγών ενέργειας (αιολική, ηλιακή) καθώς και την αξιοποίη-
η της γεωθερμικής ενέργειας.

Οι Κανονισμοί που προαναφέρθηκαν θα εφαρμοσθούν με τη
ορφή ειδικών προγραμμάτων, που καλύπτουν την περίοδο 1984 -
88. Τα προγράμματα αυτά έχουν ήδη καταρτισθεί σε συνεργασία με
ους κατά περίπτωση αρμόδιους ελληνικούς φορείς και υποβλήθηκαν
γκαιρα στις Κοινοτικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τις προβλεπόμε-
ες διαδικασίες. Η συνολική κοινοτική συνδρομή, για τις ενέργειες
υτές ανέρχεται σε 60 εκ. ECU , από τα οποία 40 εκ. ECU αφορούν
την πρώτη και 20 εκ. ECU αφορούν την δεύτερη ενέργεια. Τέλος,
προβλέπεται ότι η έγκριση των προγραμμάτων θα πραγματοποιηθεί
σε σύντομο χρόνο, ώστε η είσπραξη των δικαιουμένων κονδυλίων
να αρχίσει μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 1984.

3,3.- Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα

Το Μάρτιο 1983 ανακοινώθηκαν οι προτάσεις της Επιτροπής για τα Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα, ύστερα από σχετική εντολή του Συμβουλίου, και το Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου δημοσιεύθηκε η αντίστοιχη πρόταση Κανονισμού.

Λόγω της μεγάλης σοβαρότητας του θέματος συστήθηκε στο ΥΠΕΘΟ ειδική ομάδα εργασίας που λειτουργεί μέχρι σήμερα. Έργο της ομάδας αυτής ήταν η αξιολόγηση των προτάσεων της Επιτροπής με βάση την πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης που ακολουθεί η Κυβέρνηση, και τις επιλογές και προτεραιότητες του πενταετούς προγράμματος οικονομικής και κοινωνικής Ανάπτυξης της χώρας 1983 - 87. Σε σύντομο χρόνο, πράγματι, η ομάδα εργασίας συνέταξε λεπτομερή έκθεση για το σύνολο των προτάσεων της Επιτροπής, που χρησιμοποιήθηκε στη συνέχεια σαν βασική πηγή για την διαμόρφωση των ελληνικών θέσεων κατά τις συζητήσεις σε κοινοτικό επίπεδο.

Οι θέσεις αυτές προωθούνταν στην διϋπουργειακή ομάδα εργασίας που συστήθηκε και λειτούργησε παράλληλα, με ευθύνη του Υπ. Εξωτερικών, από εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων φορέων (ΥΠΕΘΟ, Υπ. Γεωργίας, Υπ. Δημοσίων Έργων, Υπ. Εξωτερικών, ΚΥΣΥΜ, κ.λ.π.)

Κατά το διάστημα της ελληνικής προεδρίας (1/7 ως 31/12/83) στο Κοινοτικό επίπεδο λειτούργησε, επίσης, ειδική ομάδα εμπειρογνομόνων, από εκπροσώπους όλων των Κρατών - Μελών, η οποία εξέτασε σε αλεπάλληλες συνεδριάσεις τις προτάσεις της Επιτροπής, και είχε σαν αποτέλεσμα την σύνταξη μια μεγάλης σειράς εγγράφων εργασίας.

Μπορεί να υποστηριχθεί ότι ο εντατικός ρυθμός των εργασιών που πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια της ελληνικής προεδρίας βοήθησε στο ξεκαθάρισμα πολυάριθμων τεχνικών προβλημάτων, ετοιμάζοντας έτσι, το θέμα της απόφασης για την θέσπιση των ΟΜΠ για την επόμενη σύνοδο κορυφής.

διάρκεια της γαλλικής προεδρίας, όμως, ο ρυθμός των εργασιών της AD - HOCC ομάδας ανακόπηκε, αφού ήταν σαφές ότι η απέρα πορεία των ΟΜΠ ήταν θέμα πολιτικής απόφασης, παρά νικητής επεξεργασίας. Στο διάστημα αυτό η ομάδα εργασίας του ΘΟ ασχολήθηκε με την επαναξιολόγηση των προτάσεων της Επιτροπής κάτω από το φως της εμπειρίας που είχε αποκτήσει και πληροφοριών, ως προς τις απόψεις των Κ-Μ, αλλά και με βήματα αναλυτικά στοιχεία του 5ετούς προγράμματος, που είχαν θεοριστικοποιηθεί..

Παράλληλα, η ομάδα δραστηριοποιήθηκε προς την κατεύθυνση προετοιμασίας για την υλοποίηση των ΟΜΠ, ώστε να εξασφαλιστεί απαιτούμενη ετοιμότητα για την σύνταξη των συγκεκριμένων προγραμμάτων εφαρμογής, μόλις ψηφισθεί ο Κανονισμός. Συγκεκριμένα, στο ΥΠΕΘΟ άρχισαν ήδη να συντάσσονται γενικές προδιαγραφές για τη κατάρτιση προγραμμάτων εφαρμογής, καθώς και η πειραματική κατάρτιση περιφερειακών προγραμμάτων ανάπτυξης ορισμένων περιοχών, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά ως οδηγοί για την κατάρτιση των ΟΜΠ.

Τέλος, η ομάδα του ΥΠΕΘΟ παρακολούθησε από κοντά όλες τις εξελίξεις γύρω από το θέμα των ΟΜΠ, όπως η ψήφιση της σχετικής απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η γνωμοδότηση της Κοινωνικής και Κοινωνικής Επιτροπής της ΕΟΚ, η διάσκεψη των τοπικών περιοχών κ.λ.π., διατηρώντας έτσι, άριστη ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κάθε προβλήματος που θα μπορούσε να ασκύσει στην πορεία για την υλοποίησή τους.

4. - Προπαρασκευαστικές Ενέργειες για την εφαρμογή των ΟΜΠ

Στον προϋπολογισμό της ΕΟΚ του 1983 και 1984 είχαν εγγραφεί ποσά 8 και 100 εκατ. ECU αντίστοιχα, για τη χρηματοδότηση προπαρασκευαστικών ενεργειών για την εφαρμογή των ΟΜΠ. Μ'αυτήν την προοπτική, το ΥΠΕΘΟ κατάρτισε, σε συνεργασία με τους καπερίπτωση αρμόδιους φορείς, 6 πρότυπα προγράμματα ανάπτυξης αντίστοιχες προβληματικές περιοχές της χώρας. Τα προγράμμα-

τα αυτά εγκριρίθηκαν από την Επιτροπή τον Δεκέμβριο 1983 και ήδη βρίσκονται σε ικανοποιητικό στάδιο υλοποίησης.

Τα προγράμματα αυτά αφορούν τις περιοχές Ιωαννίνων, Πρεσπών, Ευρυτανίας, Λήμνου και Λέσβου, και περιλαμβάνουν, επίσης, ένα τομεακό πρόγραμμα για την ανάπτυξη της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός φθάνει τα 2.6 δισ. δρχ., από τα οποία η Κοινοτική συμμετοχή αντιπροσωπεύει περίπου το 60%. Αξίζει να σημειωθεί ότι ορισμένες ενέργειες θα χρηματοδοτηθούν κατά 100% από την Κοινότητα, ενώ για τα έργα υποδομής η κοινοτική συμμετοχή θα καλύψει γενικά το 75% της δαπάνης.

Από τα παραπάνω βγαίνει το συμπέρασμα ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την όσο γίνεται επιτυχεστέρα υλοποίηση των πειραματικών αυτών προγραμμάτων, ώστε να επηρεάσουν θετικά την πορεία για την υιοθέτηση των ΟΜΠ.

4. Λοιπές δραστηριότητες

Πέρα από τις δραστηριότητες που προαναφέρθηκαν, οι υπηρεσίες μας απασχολήθηκαν κατά περίπτωση με διάφορα θέματα περιφερειακής πολιτικής με προεκτάσεις στο Κοινοτικό επίπεδο. Από αυτά θα αναφέρουμε επιλεκτικά τα παρακάτω:

- α. Συστήθηκε ειδική ομάδα εργασίας για την εξέταση και την υπόδειξη τρόπων βελτίωσης της διαδικασίας επισήμανσης, αξιολογήσης και επιλογής των έργων που υποβάλλονται για χρηματοδότηση στο ΕΤΠΑ. Η ομάδα αυτή θα μελετήσει ειδικά και θα προτείνει τρόπους για αύξηση της συμμετοχής των παραγωγικών επενδύσεων και των έργων υποδομής του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στις αιτήσεις που υποβάλλονται για χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ.
- β. Συντάχθηκαν αναλυτικές προτάσεις για την κατάρτιση αναπτυξιακών μελετών διαφόρων περιοχών της χώρας, οι οποίες υποβλήθηκαν στην ΕΟΚ για χρηματοδότηση. Ήδη η Επιτροπή ενέκρινε τη χρηματοδότηση της μελέτης ανάπτυξης του νομού Γρεβενών και η διαδικασία ανάθεσης προχωρεί κανονικά με ευθύνη και επίβλεψη των υπηρεσιών μας. Αναφέρεται επίσης η μελέτη ανάπτυξης του Αμβρακικού Κόλπου,

η ανάθεση της οποίας προχωρεί με ευθύνη του ΥΧΟΠ και ενεργό συμμετοχή των υπηρεσιών μας στην κατάρτιση των προδιαγραφών, επιλογή του μελετητή και επίβλεψη της εκτέλεσης.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι η υπηρεσία περιφερειακής πολιτικής του Υπουργείου μας έλαβε μέρος στην οργάνωση και διεξαγωγή σεμιναρίων, σε συνεργασία με το ΕΤΠΑ, για την επιμόρφωση στελεχών περιφερειακών Υπηρεσιών (τεχνικές υπηρεσίες Νομαρχιών, Νομαρχιακά Ταμεία, Γραφεία Προγραμματισμού κλπ.) σε θέματα προγραμματισμού έργων και ενημέρωσης σχετικά με την ένταξη τους για χρηματοδότηση στο ΕΤΠΑ.